

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótalajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

D é l i b á b o k .

V.

Zombor, 1906. augusztus 13.

A szociáldemokrácia francia földön született és német földön lett félelmetesen nagygyá. Louis Blanc mondotta ki elsőnek, hogy a szociális feladatok megoldására a monarchikus államforma képtelen s a jogokban és szabadságokban teljesen egyenlő társadalmat csak olyan szociáldemokrata köztársaság válthatja valóra, melyben a hatalom a bér munkások kezében van. Arra a kérdésre azonban, hogyan lehet és kell a munkás rendet uralkodóvá tenni az államban, már nem ő, hanem német párthive, Lassale Ferdinánd adta meg a feleletet. Ő hirdette először, hogy csak a titkos szavazással egybekötött általános, egyenlő és direkt választó jog juttathatja uralomra a munkásokat mind a községekben, mind az államban és szakadatlanul arra tüzelte a német munkásokat, hogy az agitációnak minden „békés és törvényes“ agitációja, melynek követeléseit Bismarck az észak-német szövetség országgyűlése által megszavaztatott választó törvényben

jórészt honorálta is, radikálisabb folytatást nyert Marx Károly szociáldemokrata pártjában, egyenesen forradalmi irányt vett Liebknecht Vilmos és Bebel Ágost nemzetközi munkás szervezetében, végül pedig a terrorizmus legaljasabb gonosztevő eszközeitől, a merénylettől és rablógyilkosságtól sem riadt vissza a Most és Hasselmann vezetése alatt kivált anarchista pártban.

Ezt a vad idegen csemetét csempészték be a 70-es években a mi akkor még nagyon kised munkásosztályunk lelki talajába. Hogy megfogant s perjeként orszégszerte szétágaztattatta gyökereit, ki csodálkoznék azon, aki tudja, hogy a műveletlenség talaja kész melegágya minden haszontalan gyomnak, dudvának és paréjnak, sőt gyilkos mérgű maszlagnak, büröknek és csomorikának is. A tanulatlan, tapasztalatlan ember kapható minden babonára, minden eldorádóra, mi több, mennél képtelenebb ígérekkel kecsegteti az az eldorádó s mennél megfoghatatlannabb csudák elhívését kívánja tőle az a babona, annál könnyebben esik rabul nekik.

Vajjon azok a munkások, kik május elsején dagadó mellel, nekiperült arccal és villogó szemmel torkuk szakadtából fujják a munkás-marseillaiset a vörös lobogó alatt, tudják-e, mire esküdtek fel? Elgondolkodtak-e arról, hogy a mai társadalom különbségeit éppen az emberek természetében rejlő szervezeti és pszichikai különbségek fejlesztették ki az idők folyamán s csak úgy volnának teljesen eltüntethetők, ha az embereket is szervezettel és lelkiileg tökéletesen egyformákká lehetne átgymni? Hisznek-e az Ember tragédiájának falanszterében? Balga hit. S ha valami csoda által mégis elkövetkezhetnék, gondolják-e, hogy az embert pusztá géppé változtató falanszter kor társadalmában a teljes és tökéletes egyenlőség boldogítaná őket? Még balgaságosabb hit.

Ha a panaszos munkás rend kezébe adnók a hatalmat, hogy alakítsák át a társadalmat a szociáldemokrácia apostolainak elvei szerint: szabadítsák fel a munkát, mely szerintük minden gazdagságnak és műveltségnek egyedüli forrása, a birtok és a tőke uralma alól;

A „BÁCSKA“ TÁRCÁJA.

A Noémi-dalokból.

V.

Megkérdezted-e vajjon lelkedet —
— Még mielőtt a lelkembe szeret,
Megkérdezted e istenigazán:
Nem fog-e majd megcsalódni talán?
Megkérdezted-e, hogy tud-e szeretni?
Hogy nem tud engem soha se feledni?
Ő mert hagyjuk a szép játékot abba!
— Jobb úgy külön, — mint együtt megcsalva.
Mert élni együtt — ah gyönyörű eszme! —
— De szebb talán külön-külön elveszve, —
S ha majd a vég sírvánkosunkra nyugtat,
Mást nem okozni, csak édesmagunkat.

VI.

Hogy fáj a szíved? — Jobban fáj nekem,
Szerelmes, édes, drága gyermekem,
Ki szívsebemet könnyeddel mosod,
Te arra kérsz: legyek az orvosod.
Hogyan is fogjak hozzá, mondd hogyan?
Ott kebleden, hol a gyönyör fogan, —
Meghalni kell csak tudni — boldogan!

VII.

Mit nekem írtál, ugy-e kis hamis,
Megírtad azt a szépet — másnak is?

Nagyon boldogtalan lehet a lelked,
De éppen azért, — — azért is szeretlek!

VIII.

Érzem, beteg vagy, ah nagyon beteg,
Mert én szeretlek, — — mert én szeretek.

Szívem szerelme súlyát nem bírod,
Csak lopva . . . lassan . . . úgy el-elsirod . . .

IX.

Ó áldjon meg az ég, ezerszer áldjon,
Ha én valakid vagyok a világon!

De verjen meg, ah verjen meg az Isten,
Soha-soha többé meg ne segítsen:

Ha kívülem — édes szerelmesem —
A világon még valakid leszen!

X.

Az a hatalmas harmadik pedig?
Édes szivecském — csak leselkedik.

S diktálja: én, a csók vagyok az első!
Szép ajkadról lángrózsaként lefeszlő.

A második — csak „lassan . . . lassan!“ Ő
Milyen vigasztalan, — mi biztató! . . .

S kacagva súgja titkon . . . hajnalig:
Ah győztem én! — hatalmas harmadik.

Timár.

Rege a Guadalquivir mellől.

Irta: Vértési Károly.

A tengerrel összeköti. — Más világ volt. — Mohamed ígért paradicsoma. — Megvalósították már a földön. — Hetvenhét feleség. — Az életkor megáll harminc év-nél. — Méz és tej fog folyni. — Soha el nem fogyó gyümölcs. — A levelek zenéje. — Leányok adó fejében. — Harács. — Mennyire vitték volna. — Tanulhatunk tőlük. — Nap járása, nemzetek élete. — Felcsigázom a képzeletet. — Ketrec, erkélynek nevezve. — A történelem mondja. — Kiveti az eke. — A honnét a játszi szellők utra kelnek. — A ház gondos gazdája. — Kijár a nép. — Aki csak teheti. — Délceg lovas. — Nézik a lányok. — Cifra lószerszám. — Egy boldog szultana. — Budalokat énekelt. — Rabnők vidámitották. — Elszórta gyöngyeit. — Al Gebr csilagládja. — A tudós szép leánya. — Csupa kellem. — Piheg a keble. — Hiresztelik róla. — Ne kémleljék lépteit. — A koronás tanítvány. — Fölérnek együtt. — A látszat csal. — Lámpáját eloltotta. — A féltékenység ördöge. — Elhatározza magát. — Folt a feredszen. — Lesre mennek. — Búske arra. — Az asszony mint a macska. — Jön a khalifa. — Meggyö-

töröljék el az egyéni szabadversenyt s a munkával együtt tegyék közössé a termelő eszközöket és a jövedelmet is; adják meg a cselekvő és szenvedő választó jogot minden állampolgár részére, aki 20-ik életévét betöltötte; alkosson és lásson törvényt a nép, katonáskodják a nép, döntsön béke és háboru fölött a nép; hozzák be az általános és egyenlő népoktatást s az igazságszolgáltatással együtt tegyék ingyenessé, minthogy ugy sincs magánvagyon, nincs örökség és így tovább — mit gondolnak, ha ez az új társadalmi szervezet megkezdéné működését, nem kezdődne-e meg a differenciálódás folyamata azonnal? Vagy azt hiszik, hogy az egyenlő népoktatás olyan varázshatalom, melytől egyszerre megszűnnének az elme, a hajlam, az indulat, a jellem, a testi épség és erő összes eddigi különbségei?

A munkásrend uralma alatt annak kedvéért mindenki kivétel nélkül egyformán fel tudna emelkedni a műveltség legmagasabb fokára egyetemes tudással és képességgel mindenben: mindenki egyformán lenne elméleti tudós és gyakorlati munkás, törvényhozó és törvénylátó, államférfi és hadvezér? Nem lennének hülyék, gyöngelméjük, tunyák, restek, gonoszok? S vajjon az utcasöprő, a szeméthordó, a pöcegödörtisztító s egyéb aljas munka végzésére kirendelt polgárok boldogoknak éreznék magukat és bölcsen megnyugodnának sorsukban az egyenlő népnevelés mellett s a teljes társadalmi egyenlőség korában?

Nem, szociáldemokrata uraim, ez utópia, ez délibáb, ez szappanbuborék csupán.

A virilisek összeírása. A legtöbb adófizetők névsorát az 1907. évre most fogják összeállítani. Erre vonatkozólag tegnapelőtt érkezett le a vármegyéhez és a városhoz a belügyminiszter rendelete. Ebben a pénzügyminiszterrel egyetértően felszólítja az adóhivatalokat, hogy az adófizetésekről szóló kimutatást a törvényhatóságoknak augusztus hó 31-ig terjessze be. Az adófizetések kimutatása tekintetében azonban az idén nagyobb mérvű újítást rendel el a belügyminiszter. Az eddigi gyakorlat — ugymond a leirat — mely szerint az említett adókimutatást kivétel nélkül a királyi adóhivatalok készítették el, nem mutatkoztak megfelelőnek, mert a királyi adóhivataloknak nem volt módjában az adózókra vonatkozólag kellő adatokat nyújtani. Az adókimutatások beszerzését tehát akkép módosítja a miniszter, hogy a törvényhatósági joggal felruházott városokra nézve az illető városi adóhivatal készíti el és küldi meg közvetlenül a törvényhatóság első tisztviselőjének, ki ezeket a kimutatásokat a törvényhatóság igazoló válaszmányához köteles áttenni. A virilisek összeírását tehát azonnal megkezdik, mert a miniszter a munkálatok felterjesztésére igen rövid záros határidőt tűzött ki.

A szomszédból.

Ellenséges érzületek hullámai csapkodnak állandóan körülöttünk, anélkül, hogy tudomást vennénk róluk; legföllebb akkor jut eszünkbe megrakoncázni őket, mikor háborítatlanságuk biztató érzetében már-már fékevesztve kezdenek tombolni. Szép, szép az arab szemlélődő bölcsességnek az a magamegnyugtató, hogy a kutya ugat, a karaván halad; de határozottabban üdvösebb a gyakorlatias gondolkodású rómainak az elve: principiis obsta, különösen a politikában. Könnyebb a bajt megelőzni vagy még csak duzzadozó csirájában elfojtani, mint kiirtani, ha már nagyon is elharapózott. Ma aligha volna nemzetiségi kérdés Magyarországon, ha mindig így gondolkodtunk volna. De ha

már ennyire jutottunk, legalább arra vigyázhatnánk most és a jövőben, hogy eddigi mulasztásainkat ujabbakal ne tetézzük, hogy viszonyaink még rosszabbakká ne váljanak e téren.

Jó lesz tehát nekünk is át-átnézni a mi komsziainkhoz, mint gondolkodnak, mit beszélnek, mit mivelnek már csak tájékozódás okáért is. Egy ilyen átnézés tapasztalatairól számolunk be e sorokban.

Helybeli, szerb nyelvű laptársunk, a Szloga augusztus 5-iki számában első helyen azon kesereg az iskolai év lezárása alkalmából, hogy a szerb felső leányiskolába kevesebben járnak, mint kellene, mert a szerb szülők egy része az apácákhoz járattja növendék leányát. Nem szólunk ahhoz az állításához, mely szerint a szerb nők nem valami nagyon törekednek megtanulni a szépet akár a saját anyanyelvükön, akár valamely idegen nyelven — ezt intézzék el a cikkíróval a szerb nők. Nem tartozik ránk ezuttal a Wundt-féle idézet sem, mely szerint a német nők általános műveltségbeli fogyatkozásának oka a sok nyelv tanulása — ezt igazítsák el Wundt-tal a német asszonyok. Azt sem firtatjuk, igazán vadracoknak nevezik-e a szerb leánykakat az apácák intézetében vagy sem, bár nem igen tartjuk valószínűnek — erre feleljenek az apácánénék vagy az intézet igazgatója.

De igenis van szavunk a magyar iskoláról és a magyar nyelvről való okoskodásának hangjához is, tartalmához is. Ime a furcsa elme-futtatásnak foglalatja: „Leányaink a kolostorba járnak. Miért? Talán többet, szebbet tanulnak ottan? Nem azért. Egyik oka az a vélemény, hogy előkelőbb iskola. Miért előkelőbb? Talán mert nem szerb?

zódott. — Eleg már. — Felöltöznek. — Bezárnak mindent. — Ég a palota. — Mikor éjfél ut az óra. — Történet akármennyi. — Minden elmúlik. — A késő unokák. — Manola. — Nem érted? — Táncolnak. — Boldog nép. — Igéretföldje lehetne.

Nagy folyó-nak hívta a mór és méltán. Már csak azért is megérdemelte a Qnadalquivir ezt az elnevezést, mert összekötötte Seville-t, „Andaluzia szépséges királynéjának“ a kezét a tengerrel.

Ott, ahol most, az Arany-torony körül, kátrányos tetejű szinekből, erős vállu emberek málhával cipekednek a paron és a vitzeljes folyón szállítják Andaluzia éléstárából a gabonát, granátalmát, aranyalmát és az olajfa aranyárga, cseppfolyós termékét oda, ahol mostohább a természet, ott valamikor egészen más világ volt. Uralkodtak a mórok és velük a szokásaik, erkölceik, vallásuk.

Mohamed olyan paradicsommal kecsgettette ábrándos hiveit, amilyent nem ígért sem előtte, sem utána, semmiféle népbolondító. A keleti ember képzelőtehetségét és érzéki világát vette számba és arra alapította a hitet, népének vallását. Lettek belőlük hősök, hőidők, „kilőtt nyilak röpitették világá Mohamed tanát“ Hódítottak és harásoltak, a gyűjtött

kínesek között szerették a földnek gyöngyét szép asszony képében. Nem egyet, minél többet, kecsesnél kecsesebbet.

Akiknek módjukban állott, már a földön megvalósították előzetitől a mohamedani paradicsomi boldogságot.

Azt ígérte Allah látoka — a legmeseteribb mesemondó — az igazhívőnek, hogy választhat magának majd akkor, ha a földi salakot lerázza a lelkéről, 72 feleséget. Olyan sátoruk lesz az igazhívőknek, mely smaragdból, gyöngyből és jácintból lesz összeállítva. Nyolevanezer fúrge szolga fogja a parancsokat teljesíteni, ezek közül háromszáz csupán csak az ebédnél lesz elfoglalva, mert az ételsorban is annyi szám lesz. Minden étel izleni fog. A bor nem lesz részegítő. Pézsma szaga lesz a zöldbe öltözött paradicsomi szép asszonyok kipárolgásának. Az emberi életkor a harmincadik évnél megáll, minden férfi tekintélyes alak lesz, hat öl magas, mint Ádám volt. Gyermekek annyi lesz, amennyit kiki kíván magának. Illatos víz, bor, méz és tej fog folyni a folyókban, megszagosítják a levegőt. Reggel, este, kéjmámorban fog ringatózni mindenki Allah látásakor. A paradicsom kellő közepén

fog állni a Tbeba-fa, tele lesz legszebb gyümölcsessel, mely ingerlőleg fog hatni a nézőre. A gyümölcs nem fog a fáról soha elfogyani, mert a fa olyan terebélyes lesz, hogy egy lovas száz év alatt se kerülheti meg. A gyümölcs magától esik kézbe, a fák levelének a mozgása legszebb zene lesz.

Aki ezeket elhiszi, nem a földön jár, a felhők között lebeg. És Mohamed fiai ott lebegnek. Az a tan az emberek érzéki világa körül bujkáló gondolkodás, színes hiddal köti össze az eget a földdel és tulatesz a legmerészebb képzeletű mesemondásán, az magyarázza meg a mohamedán nép cselekményét. Aki tehette, abból a sok jóból megvalósított már a földön annyit, amennyit birt, legtöbbit a gazdag uralkodók, akiknek nagy volt a módjuk. A természet szépsége által elbájolva, tündérekerteket csináltattak, ezekben olyan palotákat építettek, melyeket maig megbámul a világ, Keleten úgy, mint Nyugoton.

Színes ékkövek, kristálytisza források, égőszínű virágok, tiszta, ártatlan lányok adó fejében, háremben, kincs, pénz, a célok elérésére, megvalósítására eszközök, ezek körül járt a keleti nagy ur esze, gondolkodása. Allahnak

Hát bizony ez szomorú is, furcsa is. Másik oka, hogy a gyermeknek magyarul kell tanulnia. Kell, mert különben hogy tudná a szerb leány megérteni udvarlóját s asszony korára hogy tudná elkészíteni az ebédjét? Hiszen egyébre nem kell neki. Mert ahhoz, hogy művelt legyen, magyarul nem kell tudnia s egyáltalában nem lehet műveltebbnek tekinteni, ha ezzel a nyelvvel többet tud.

Miért tartják szerb szülők is előkelőbbnek az apácák intézetét a szerb felsőbb leányiskolánál, eme a cikkírónak gunyos értelemben adott kérdő felelete guny nélkül érve a valóságnak megfelelő helyes felelet lehet. Erre vall a szerkesztői megjegyzés, mely szerint akkor volna csak igazán találó a cikk, ha a szerb, felső leányiskolát modernebb szellemben vezetnék. Különben vitassa ezt a cikkíró a szerb szülőkkel.

De akárminőnek tartják is az apácák intézetét, az a szerb szülő, ki a magyar szó elsajátításához adja oda gyermekét, hazafiasan gondolkodó, okos szülő, mindenesetre okosabb a cikkírónál, még ha cikket nem is tud írni. Az a szülő tudja, amit a cikkíró nem tud, hogy leányának nem az udvarlója megértéséhez s nem az ebédje elkészítéséhez van szüksége a magyar nyelvre, hanem azért, mert minden polgárnak és polgárnőnek illik is, hasznos is beszélni annak az államnak nyelvét, melynek kenyere él. Sőt tán arról is van valamelyes sejtelve, amit cikkíró nemzetiségi elfogultságának teljében megfogni teljesen képtelen, hogy a magyar nyelv kulcsával a műveltségnek hatalmasabb, gazdagabb kincsesházát nyithatja meg leánya számára s így műveltebbé is teheti általa, mintha

csak az anyanyelvén ért. Mi magyarok pl. sohasem restelljük megvallani, hogy az angol, francia vagy a német nyelv hirtokában az általános, de különösen a tudományos műveltségnek magasabb szintjaira emelkedhetünk fel, mint pusztán anyanyelvünk segítségével. S ha mi nem sajnáljuk az időt és fáradságot ezeknek a nyelveknek megtanulásától a műveltség kedvéért, mennyivel inkább megkellene ezt tenniük az idegen ajku magyar állampolgároknak a magyar állam nyelvével szemben.

Az meg merő mesebeszéd, hogy szerb nyelvű oktatás útján is meg lehet tanulni magyarul. A preparandia s a felsőbb leányiskola, hiteles forrásból tudjuk, nem a cikkíró mellett, hanem mellettünk bizonyít. Különben ma már az utolsó guvernant is tudja, hogy idegen nyelvet csak az anyanyelvi módzat segítségével lehet megtanulni. Ezért van olyan nagy keletje a Berlisziskolának. Csak különös nyelvtelhetségek képesek iskolai tanítás vagy önképzés útján egy nyelvet elsajátítani, egész tökéletesen azok közül is csak egy-egy ritka kivételes elme.

A rügy-sértés hasonlata — minden hasonlat sántit — ne riassza vissza tehát a józan gondolkodású szerb szülőket attól, hogy továbbra is el-eküldjék magyar iskolába leányaikat, mert a magyar nyelvet tudni szép is, jó is, magyar honpolgárnak pedig mindenkifelelt kötelessége is.

H i r e k .

Egyházmegyei hírek. Essert János volt fikepezdei segédtanárnak és löszekesegyházi karkáplánnak csátaljai plébánossá történt kinevezésével megüresedett állásra Lepold Antal horgosi káplán neveztetett ki. Vándor Antal mélykúti káplán hasonló minőségben Horgosra helyeztetett át.

Az ármentesítő társulat új

biztosa. A földmivelésügyi miniszter Vojnits István alispánt előterjesztett lemondása következtében a bezdáni szigetét ármentesítő és belvízlecsapoló társulatnál viselt miniszteri biztosi állása alól — működéséért való elismerésének és köszönetének nyilvánításával — felmentette és a miniszteri biztosi teendőket további intézkedésig való ellátásával Martin Tivadar kir. főmérnököt, a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal főnökét bizta meg.

Aljegyzőválasztás. Palánka község aljegyzőjévé Simándy István választott meg.

Irnokválasztás. Bácsfeketehegyen e hó 3-án töltötték be az üresedésben levő irnoki állást. Megválasztott Kalmár Pál zentai lakos, ki az esküt nyomban letette.

Házasság. Virter Ferenc, az Országos Monografia szerkesztője és a „Pesti Hírlap“ szerkesztőségének tagja, eljegyezte veszprémi Városováry Clementinet, néhai veszprémi Városováry László és Tarczyay Josephine leányát, Városováry Gyula kalocsai érsek unokahugát.

Ünnepi istentisztelet. A zombori izr. hitközség, mint minden évben, az idén is augusztus 18-án öfelsége születése napján ünnepi istentiszteletet tart zsinagógájában délelőtt fél 12 órakor, amelyre ez uton meghívja a megyei és városi hatóságokat és a közönséget.

Jegyzői jubileum. Folyó hó 15-én 25 éve lesz, hogy Szentfűlöp községe Gyarmathy Ferencet jegyzővé választotta. A múlt héten tartott képviselőtestületi ülésen elhatározott, hogy ezt a napot nagyobb ünnepségek keretében fogja emlékeztetéssé tenni. Ma este 8 órakor lampionos menet lesz, 15-én reggel 8 órakor a község háza tanácstermében gyülekeznek, onnan pedig a templomba vonulnak, ahol fél 10 órakor ünnepi mise lesz. Mise után diszgyűlés és délután 1 órakor társas-ebéd.

Meghívó. A polgári kaszinó-egyesületi dalárda tagjai felkéretnek, hogy a mai naptól kezdődő gyakorló órákon megjelenni szíveskedjenek. A gyakorló órák fél 6 órakor kezdődnek. Elnökség.

Szerb irodalmi ünnep Ujvidéken. Szeptemberben nagy irodalmi ünnepre készülnek a hazai szerbek Ujvidéken, ahol Popovics Sztéria Jován drámaíró születésének századik évfordulóját fogják megünnepelni. Az ünnep nagyszabásúnak ígérkezik.

a nagynak, Allahnak a jónak és kegyesnek versenyeztek, iparkodtak legszebb templomokat emelni, hogy az érdem meglegyen a tulvilági boldogság eléréséhez.

Az uralkodó mellett is még mindig nagyok voltak azok, akiket a sors elsőnek tett. A vezérek közt nagyban divott mindig a harciaslás, mert ettől nő meg a kincsnek halma. Ennek a révén, amikor megnőtt az, átváltoztatták kőre, fűre, fára, mór mennyire, a pazarlásig kényelmes, nyugalmas otthon megteremtésére, hogy a falakon belül, a jóléttel bélelt családi fészekben minden meglegyen a boldogság, kéj és mámor vagy legalább is a megelégedés.

Mennyire vitte volna a tanult, művelt keleti faj, arab nép, ha nem nézett volna a kancsalul festett egekbe, ha nem mertül vala az érzéki gyönyörökbe, ha más lett volna fogalma az életről, rendeltetéséről, világról, jövőről, mint amilyen volt. Ha a krisztusi tanoknak csak néhány sugara világította volna meg az agyvelejtüket, mennyire vihették volna előre a világot, mikor így is, művészetben, mesterségben hatalmas lökással tölték azt előre. Így is nagyon sokat tanulhatunk tőlük,

akik talán éppen azért, mert magasan voltak fent, lehanyatlottak. Marokkónak vad lépés össze se lehet hasonlítani azokkal az elődeikkel, akik Spanyolországban hagyták hátra a minden nemzetek által megbámult, kőbe faragott, kővé vált csodákat. Sajátos az a nemzetek történetében, hogy mint a napnak kelte, delelője, nyugta van, a nemzeteknél is ugyan. Most napnyugtán vannak az arabok, akik Córdobában, híres egyetemükön, a tudományokban világosságot hirdettek és tanítottak.

Nekem is föl kellett csigáznom a képzeletet, hogy meggyőződést szerezzek huszonegy arab mértföldnyi távolságban, a legköltőibb folyó mentén állott azoknak a tündéri kastélyoknak a külső, belső ékességéről, melyet világ bámulatára az arab nagyurak maguknak, keleti jóllakott nyugalomuknak megteremtettek. nagy kényelemmel berendeztek. A Guadalquivir tropikus növényzetű partját virágerdővel olyan zöld szegélybe foglalták, hogy a Niluséhoz tették hasonlóvá. Mór kisasszonyok sétáltak a virágok közt.

Régen letűnt idők köde borulván a tájra, maradványukban sem találjuk már azokat a mór ékességű mesés kastélyokat, pogány temp-

lomkákat, melyekhez szerelem nyílásáról kedves mondák, derült mesék szála fűződött, valamint Sevilában sem találja az, ki tulterhelt képzelődéssel ment oda, azokat a palotákat, melyeket világvárosok színházai pazar díszletekben hoznak. írók regényekben írnak le. Mult időnek fátyola vonja be azokat. Találtam ezek helyett elég ketrecet, melyek részut helyezett támasztó fakkal voltak a falhoz erősítve és erkélynek csufoltatnak. Láttam utmentén egy hidegvíz gyógyintézetet, melyben az emberek becsomagoltatják magukat egészen. De álltak hajdanán a mesés paloták, pazar kastélyok és bájos nyaralók, el kell hinnünk, mert nem ócska hamisítványok, a történelem szól felőlük és azokról, akik itt laktak, előkelőségekben éltek világukat, uralkodtak és a történelem nem mond valótlan. Megmutatja a romokban busuló emlékeket. Előszámlálja a neveket is. A szántóvető is bizonyítja azt, aki itt és ott kiszánt egy-egy esiszolt követ, vájadékos oszlop darabot, fényes darab részét egy nagy, művészi egésznek. A régiségbuvár, ami napfényre kerül az ásó nyomán, összeilleszti ami együvé való volt és kihozza a történelemből a nagy egészet és műveltségi fokot

Szent István ünnepély. A zombori polgári kaszinó-egyesület 1906. évi augusztus hó 20-án Szent István ünnepélyt rendez. Délután 3 órakor tekeverseny, este fél 9 órakor hangverseny a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja a polgári kaszinó egyesületi dalárda zenekara Csavojác János ur hegedűművész vezetésével. 2. Suhog a szél... Előadja a dalárda. 3. Kettős a „Kegyencenő” c. operából. Előadja Marschall Béla ur zongorán és Tomesányi Aladár ur harmóniumon. 4. Dal „Gül Baba” c. daljátékból. Énekl. Marschall Béla ur, zongorán kíséri Tomesányi Aladár ur. 5. Bortal. Előadja a dalárda zongorakíséret mellett. 6. Induló. Előadja a dalárdai zenekar. Hangverseny után tánc. Az ünnepélyen a kaszinó egyesület, dalárda, a dalárda pártoló és a zenekar tagjai, családtagjai, valamint az ezek által meghívandó vendégek vehetnek részt. Belépődíj nincs — Értkezés étlap szerint.

Évforduló. Az apatini férfi dalárda az idén üli meg fenállásának 50-ik évfordulóját. A dalárda ez alkalommal újjáalakul.

Tanítói jubileum. Mult hó 30-án ülte meg Kanyó Ödön bácsufalvai róm. kath. kántor-tanító tanítói működésének 40-ik évfordulóját. A jubiléum a hitközség és az iskolaszék nevében Eördög Elemér plébános, a község nevében Berzenkovits Péter községi jegyző és az ev. lakosság nevében pedig Medveczky Károly ev. lelkész üdvözölték. Kanyó Ödön könyvekig megragadván mondott hálás köszönetet a fényes megtiszteltetésért és a szeretetnek ily spontán megnyilatkozásáért. A jubiléum Városov Gyula kalocsai érsek, Fernbach Károly vármegyének főispánja és még számos jóbarátja üdvözölték.

Ujoncok eskütétele. A folyó hó 1-én bevonult ujoncok e hó 18-án, királyunk születése napján teszik le az esküt.

Az adókövető bizottság működése. A Zombor városnál működő egyenes adókövető bizottság további tárgyalásainak sorrendje a következő:

Augusztus 16-án 492—526. t. a. keres-máros, üzletvezető, szatócs, szálloda, halász ipar.
Augusztus 17-én 527—556. t. a. keres-máros, szatócs, dohányárus, szikvizgyár, hentes, vadhus árus, vendéglős, borkereskedő.

mér velük. Akit érdekel az, megtanulja s tudja, hogy mi volt itt a hajdankorban, hol most az elhagyatottság, szótlanság, melyet csak a szél áramlása tör meg. Jobban ismerjük a multat, mint elképzeljük a jövőt, mert ezt csak sejteni lehet. A sejtés pedig sokféle, miként elágazó az emberek gondolata.

Képelemhajtotta vágygyal, vándorutam a ragyogó, heves napsugárban a Quadalquivir partján — honnét a játszi meleg szellők is utra kelnek — virágszirmok lengésekor, pamutfa nyilásakor egy épen maradt, bizonyára többszörösen kijavított, újra megerősített mór építkezésbe vezetett. Madárdal, virágillat. Ez a ház is az elűzött móróknak egyik fenálló emléke. Gondos gazdája volt a háznak, meglátszott mindenben, agave-sövényén, az üdezőld növényzetén, kövecsel kirakott kanyargós utain, a szökőkút magasán lövelő vizsugarán, az oszlopok fényességén, a kert gazdag virágyán, az afrikai husos növényzet üde virágillatán, granátalma- és narancsfákon egyaránt. Még az aranyhalak is fűgében uszkáltak a víztartó nagy medencében, mert azokat is gondozták. Andalító vizloesogás az emelvényű szökőkútban.

(Folyt. köv.)

A Bács-Bodrog vármegyei Történelmi Társulat választmánya 1. hó 17-én, pénteken d. u. 5 órakor, saját helyiségében, néhány fontos folyóügy elintézése ügyében gyűlést tart, melyre a választmányi tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Műkedvelői előadás. Az apatini tanulóifjúság folyó hó 11-én műkedvelői előadást rendezett. Színe került „A doktor ur”, Molnár Ferenc vígjátéka. Az előadás úgy érdekesleg, mint anyagilag igen szépen sikerült.

Meghívó. A polgári kaszinó-egyesületi dalárda zenekarának tagjai felkértenek, hogy esütörtökön, 16-án este 9 órakor tartandó zeneyakorló órára megjelenni sziveskedjenek. Csavojác János s. k.

Pályázat. Zombor szab. kir. városnál nyugdíjazás és lekötés folytán megüresedett 3 lovas és 2 gyalogrendőri állásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények folyó hó 20-ig személyesen nyújtandók be.

Eljegyzés. Lauer Károly helybeli iparos eljegyezte Ginál Rózika kisasszonyt.

Brüll F. Frigyes kendergyáros jegyet váltott Löbl Irma kisasszonnyal, Löbl Károly leányával Torzsáról.

Tarr Gyula Örkényről 1. hó 4-én tartotta eljegyzését Szabadkán Grösz Teruskával.

Házavatási ünnepély. A zombori általános ipartestület 1. évi augusztus hó 19-ik napján a Deák Ferenc és Erzsébet-körutak sarkán levő új helyiségének felavatási ünnepélyét tartja a következő műsorral: 1. Szózat. Énekl. a zombori iparos dalárda. 2. Elnöki megnyitó. Tartja Frey Imre. 3. Ünnepi beszéd. Tartja Petényi József. 4. Az ipar magasztalása. Allegória. Irta: Szántó Károly. Személyek: Hungária — Stempel Ilonka k. a. Tudomány — Répits Mariska k. a. Földmívelés — Partlits Adél k. a. Művészet — Gyurkovits Ilonka k. a. Kereskedelem — Paul Karola k. a. Ipar — Marton Rozika k. a. 5. Hymusz. Énekl. az iparos dalárda. Műsor után kerti tűzijáték, tánc, világposta. A legtöbb levelezőlapot nyerő és elárúsító hölgy ajándékban fog részesülni. Szünóra alatt juxtombola. Rendezik: Szigeti István, Répits Ferenc, Gräber Mihály és Ehrlich József. A felavatási ünnepélyen csakis a meghívottak, továbbá az ipartestület, iparoskör és iparos dalárda tagjai, valamint az elsoroltaknak legszűkebb értelemben vett családtagjai vehetnek részt. A meghívó másra át nem ruházható. A zenét Sipos Ferkó jőhírű zenekara szolgáltatja. Az ünnepély kezdete este 8 és fél órakor, belépődíj nincs. E. évi augusztus hó 20-án az ünnepély befejezése után 4 órától tekeverseny tartatik. Ugyancsak az ipartestület helyiségében. Rendezi: Federer András. 1. díj: 1 drb ezüst óra láncsal. 2. díj: 1 drb asztali óra. 3. díj: 1 rőt tulipán kolqász. A verseny feltételei a helyszínen hirdettek ki.

Városi utadó. Zombor szab. kir. város polgármestere közhírré teszi, hogy a városi közigazgatási bizottság 1906. évi augusztus 6-án tartott rendes ülésében, az 1907. és 1908. évi utadót 10%-ban, a 3 kéznapszám árát pedig 3 koronában állapította meg. A költségeloirányzat 1906. évi augusztus hó 12-étől bezárólag augusztus hó 27-éig a városháza tanácstermében mindenki által megtekinthető és a netán ellene irányuló felszólalások ugyancsak fenti határidő alatt a város polgármesteréhez címezve írásban benyújthatók.

Halálozás. Rekvényi János csantavéri róm. kath. tanító a mult héten hosszú szenvedés után életének 53. évében elhunyt.

Hetényi István óbecsei kir. aljárásbíró e hó 8-án hosszabb betegség után 39 éves korában meghalt.

Tornaverseny. Az ujvidéki ifjúság e hó 5-én Szabó Imre törvényszéki bíró védnöksége alatt tornaversenyt rendezett a lövöldében. A versenyzők nagy ügyességről tettek bizonyosságot s a közönség tetszését és elismerését vívták ki.

Népünnepély. A szabadkai önkéntes tűzoltó testület mentőosztálya folyó hó 19-én nagy népünnepélyt rendez a városligetben. A népünnepélynek igen változatos műsora lesz.

Lövészünnepély. Az ujvidéki cél-lövész-egyesület e hó 19-én, kedvezőtlen idő esetén pedig 26-án, a katonai zenekar s a magyar, német, szerb dalárdák közreműködésével kerti ünnepélyt rendez.

Műkedvelői verseny. A zombori katolikus legényegyesület 1906. évi augusztus hó 19-én Fernbach Péter országgyűlési képviselő védnöksége alatt táncmulatsággal egybekötött műkedvelői versenyt rendez. A verseny eredményét Fernbach Károly főispán elnöksége alatt 12 tagból álló bíráló bizottság dönti el. A verseny főrendezője Müller János, aki a zombori műkedvelők egyik leghetesebb tagja Nagy ambícióval és fáradhatatlan tevékenységgel munkálkodik az est sikerén. A versenypályázatnak elég szép eredménye van. Elsőrendű műkedvelőink léptek sorompóba, hogy a pálmát elnyerjék. Az est műsora a következő: 1. A rab. Irta Petőfi Sándor, szavalja Grasz István. 2. A vén betyár. Irta Tóth K., előadja Schmidt L. József. 3. Matrózda. Duette Irta * * * Énekl. Hrabovszky István és Hock János. Zongorán kíséri Krizsák Ádám. 4. A légy. Irta Emilie Guiard, előadja Fogl Simon. 5. Flipper és Nobbler. Vigjáték 1 felvonásban Irta Wilham Brough. Személyek: Flipper — Hrabovszky István, Nobbler — Kovalovszky István, Jim — Muzsik János. Másodemeleti lakó — Hock János. 6. Kovácsok sztrájkja. Irta Francois Coppé, előadja Müller János. 7. Nyugateurpai ember. Irta Gárdonyi Géza, előadja Mayer József. 8. Esti ima Irta Kreutzer. Éji szállás Granadában c. dalműből. Énekl. az egyesületi dalárda. 9. Juzsitus muzsikus. Irta Gabányi Árpád, előadja Müller János. Műsoron kívüli szám. Pókayné. Irta Gyulai Pál, szavalja Hock Jánosné. 10. A szép Gacsó Ilona. Melodráma. Irta Pósa Lajos szavalja Dvornák Miklós, zongorán kíséri Gombos Gyula. 11. Munkácsi rab. Irta Jókai Mór, előadja Kovalovszky István. 12. Box és Cox. Vigjáték 1 felvonásban. Irta Morton Maddison. J. Személyek: Box János nyomdászsegéd — Schmidt L. József. Cox Jakab kalapossegéd — Müller János. Bouncer asszony — Hock Jánosné.

Államfogyó. Kiss Antal, a szabadkai közigazgatási bank tisztviselője pénteken reggel jelentkezett a zombori kir. ügyészségnél, hogy a Janovich—Kiss affairból folyólag rárótt 4 napi büntetést elszenvedje. Ezen idő alatt barátai közül számosan meglátogatták.

Ellenőrzési szemlék elhatalasítása. A m. kir. honvédelmi miniszter rendeletet intézett valamennyi törvényhatósághoz, hogy a közös hadsereg nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi a cs. és kir. közös hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének szemléi, valamint a népfőlkelés időszaki jelentkezései a folyó évben nem tartandók meg. A tiszti jelentkezések azonban az eddigi módon a folyó évben is teljesítendők.

Éretlen suhancok. Rendőrségünk csaknem nap-nap után tapasztalta, hogy az utcai padokat megrongálják, a magánházak csengetyűfogantyuit teljesen kihúzzák és elgörbitik, magánosan járó-kelőket inzultálnak s több efféle éretlenségeket és kihágásokat követnek el. Körültekintő s a polgárság személy-és vagyonsbiztonsága fölött éber szemmel őrködő főkapitányunk minden intézkedést megtett, hogy az elharapódzó rend- és esendhaborításnak elejét vegye s elkövetőit kézre kerítse. Mint halljuk, hétfőn virradóra a rendőrszemeknek sikerült is a Szelencsében három síhedert tetten érni, kik ellen a kihágási eljárást nyomban megindították. Kivánatos volna, hogy a háztulajdonosok és lakók is, kiknek lakása előtt padok vannak elhelyezve, ügyeljenek ezekre a jó madarakra s kellő időben jelentsék meg a rendőrségen garázdálkodásukat.

Táncvigalom. A zombori malom-munkások folyó évi augusztus hó 19-én, vasárnap az „Általános Munkás-Otthon” helyiségében táncvigalmat rendeznek. Belépődíj személyenként 60 fillér. Kezdeté este 8 órakor.

Hirdetmény. Zombor szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a városi közigazgatási bizottságnak f. évi 104. közgy. számú határozatát, mellyel a zombor—apatini és zombor—óbecsei vármegyei törvényhatósági közutak létesítését elrendelte, ezennel meghirdeti azzal, hogy ezen határozat ellen az érdekelt felek folyó évi augusztus hó 15. napjától számított 15 napon keresztül a felebezéseket a közigazgatási bizottság elnökéhez beterjeszthetik.

Marharakodó állomások. A m. kir. államvasutak Baja állomásából kiágazó iparvágány mellett fekvő „Baja—Lemberger. Schön és Szász-féle sertésrakodó“, továbbá az ugyanezen iparvágány mentén fekvő „Baja Weidinger Dezső és Rollberg Adolf féle sertésrakodó“ állomásokat kizárólag Lemberger, Schön és Rollberg Adolf cégek sertésszállítványai részére marharakodó állomásokul engedélyezvén, a marharakodó állomások közé felveendő.

Vásárváltozás. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Ófutam községben a folyó évi augusztus hó 12. ére eső országos vásár ez évben kivételesen folyó évi augusztus hó 19-én tartassék meg.

Állat az emberben. Vérlázító eset tartja izgalomban Paesér község lakosságát. A múlt héten K. J. vendéglőshöz beállított egy drótostót és éjjeli szállást kért. A drótos az istálló szalmáján tért nyugalomra. A reggeli órákban a vendéglős három esztendő kis leánykája kiment az udvarra. A drótostót magához csalogatta az ártatlan gyermeket és aljas merényletet követett el rajta. A szerencsétlen gyermeket az orvos alig tudta megmenteni az életnek. Az állatias tótót a csendőrség elfogta és a szabadkai ügyészség börtönébe kísérte.

Zombor sz. kir. város államilag segélyezett felső kereskedelmi iskolájában a tanulók beírása szeptember hó 1., 3. és 4. én mindenkor délelőtt 9—12 óráig történik, miután azonban egy-egy osztályba 40 tanulónál többet fel nem vehetünk, előjegyzéseket már a nagy szünet alatt is elfogadjunk. Előjegyzetés alkalmával a felvételi, könyvtári és értesítői díj, összesen 7 korona előre lefizetendő. A felső kereskedelmi iskola három évi tanfolyamból áll ugyanannyi osztályal, amelyek alsó, középső és felsőosztály nevet viselnek. Az alsóosztályba oly tanulókat veszünk fel, akik a gimnázium, reál- vagy a polgári iskola négy osztályát sikerrel elvégezték, a középső- és a felsőosztályba csakis az előző osztály elvégzése után léphet a tanuló. A felsőosztályu tanulók az iskolai év végén a vallás, közoktatási és a kereskedelmi miniszterek képviselői jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A zombori illetőségű tanulók tandíja 60, a vidékieké 80 korona, amely előleges félévi részletekben is lefizethető. Ezenkívül beírás alkalmával fizetendő felvételi díj fejében 4 korona, az orsz. tanári nyugdíjalapra 6 korona, az ifjúsági könyvtárra 2 korona és az év végén kiadandó értesítőre 1 korona. A tornázás és a vívás tanításának díja félévenként 4 korona. Szegénysorsu, jó előmenetelt tett tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ellátatnak, minden egyébre az igazgatóság készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl teljesen megbízható családokat, amelyek tanulókat teljes ellátásra elfogadják. — A felső kereskedelmi iskola igazgatósága.

Belefulladt a Tiszába. Magyar-kanizsáról írják, hogy Nagy Róza 17 éves munkásleány a Tiszában furdott társaival. Furdás közben egyszerre nagyot sikoltott és elmerült a vízben. Társai azonnal keresni kezdték, de holttestét még nem találták meg.

Talált pénz. A kápolnai bucsu alkalmával a bucsu téren egy pénztárcát 1 kor. 20 fillér pénzzel találtak. Igazoltt tulajdonos a rendőrkapitányságnál átveheti a pénzt.

Táncmulatság. A kulai önkéntes tűzoltó-egylet e hó 19-én bajtársi pénztára javára a Zöldkertben táncmulatságot rendez.

Névmagyarosítás. Weiskopf Emil, újvidéki lakos, nevét belügyminiszteri engedéllyel „Szerényi“ re magyarosította.

Beleesett a cséplőgéphe. Bódies Istvánné óbecsei lakos a cséplőgépnél dolgozott és épen az etetéssel volt elfoglalva, mikor megcsuszott lába alatt a dob deszkája és beleesett a gépbe. A forgó kerék tőből leszakította a jobb karját. Életveszélyes sérülésével a kórházba szállították.

A Zombori Sport-Egylet házi-versenye. A Zombori Sport-Egylet f. hó 18. és 19. én tartja meg ezidei házi-versenyét. Az egylet helyiségeiben és a Ferenc-esatornán serényen folyik már a training derék művezetők Khloyber Lajos tanár szakszerű vezetése mellett s fényes tehetségét, bátran nézünk elé ismét egy minden ízében sikeres és nagystilű sportélvezetnek. Az egylet f. hó 9. én tartott választmányi ülésén a következő proppozíciókat állapította meg. Augusztus 18. án **u s z ó v e r s e n y** a Ferenc-esatornán. Cél az uszoda. Kezdeté d. u. 5 órákor. 1. 50 m uszás. 2. 70 m. hátuszás. 3. 150 m. handicap. 4. 100 m. főverseny. 5. Ifjúsági verseny. 6. 1000 m. főverseny. 7. 60 m. hölgyverseny. 8. Kötél húzás. Díjak: az 5. és 6. számú versenypon-toknál I-nek ezüst, II-nak bronzérem, a többi számok nyerőjének bronzérem. — Augusztus 19. én **a t h l e t i k a i** verseny a sztapári-uti versenypályán. Kezdeté d. u. 4 órákor. 1. 100 yardos siktutás. 2. Súlydobás (handicap). 3. 120 yardos gátverseny. 4. Távolugrás (handicap). 5. Szertornázás nyújtón és korláton; 1 szabadon választandó gyakorlattal. 6. Hármás ugrás. 7. Dyscos vetés (handicap). 8. Magasugrás. 9. 402 1/2 m. siktutás (handicap). Díjak: 1., 5. és 8. sz. versenyszámokban I-nek ezüst, II-nak bronzérem; ha 5. né több indul, III-nak is bronzérem. A többi versenyszámok nyerőjének bronzérem. — Beléptidij mindkét napra 1 korona. Nevezések írásban nyújtandók be dr. Késmárky Béla egyleti titkárhoz. Nevezési zárlat 1906. augusztus 17. d. u. 5 óra.

Élet a holdban. A tudósok már régóta megállapodtak abban, hogy a hold felülete többé egyáltalán nem változik. Idővel azonban egyesek olyan megfigyeléseket tettek, amelyek folytán bebizonyosodott, hogy a hold kráterképződésményei az idő folytán igenis változásnak vannak aléveve. Legelőször Pickering tanárnak sikerült ezeket a változásokat rajzok és fotogrammak által bebizonyítani. Pickering azt hiszi, hogy a holdban nem szüntenek még meg egészen a vulkanikus kitörések. A legmeglepőbb bizonyára a tudós tanárnak az az állítása, hogy a hold felületének egyes részeit, különösen a kráterek legmagasabb részeit, miként a mi havasainkat hó- és jégmezők borítják. Mások ezt a jelenséget a vulkanikus kitörések által előidézett üvegmezőknek akarják magyarázni. Pickering még azt is állítja, hogy a hold felületén a szerves élet sem halt ki egészen. Ez az állítás azonban eddig még kevés hitelre talált, mert a tudósok azt hiszik, hogy a holdon egyáltalán nincs víz, viz nélkül pedig szerves élet el nem képzelhető. Ezzel szemben Pickering el mondja, hogy a szerves életre okvetlen szükséges vizet a hold körüli levegő hő nedvessége pótolja.

Öngyilkos legény. Óbecséről írják: Prodanov Lyubko megunta az életét és múlt szombaton a Tisza hullámaiba vetette magát, amely sirt ázott részére. Pedig fiatal, csak 20 éves volt a legény és már olyan nehéz volt neki az élet, oly fájdalon: nyomhatta szívét, hogy önkézüleg vetett véget fiatal életének. Keresték hulláját, de csak másnap találtak rá Török-Becse közelében. Hogy mért dobta el magától ily könnyelműen ifju életét, hozzátartozói nem is sejtik.

Lopás. Kellemetlen meglepetés érte Király Gyula bajai téglagyárost. Mig lakásáról távol volt, ismeretlen tettesek behatoltak szobájába és ellopták 150 korona értékű vadászfegyverét, egy 70 korona értékű revolvert és egy céllövő pisztolyt. A csendőrség nyomozza a tetteseket.

Subára fájt a foga. Popov Péter bajai szállási lakosnak még a múlt évben egy ismeretlen tettes ellopta a subáját. A topolyai csendőrségnek végre sikerült elcsipni a subátolvajt Horváth András bajai szállási lakos személyében.

A két koma. Balaban Pál és komája boldogasszonyfalvai lakosok addig vitakoztak egymással, míg a jó koma bieskát rántott és úgy szurta nyakszirten Balaban komáját, hogy az rögtön kilehelte a lelkét. A hirtelen kezű komát a csendőrség vette pártfogásába. A szerencsétlen embert nagy részvét mellett helyezték örök nyugvó helyére.

Villámcsapás. A múlt esütörtökön nagy zivatar vonult Óbecse község környékén át. A villám becsapott egy házba s azt teljesen elhamvasztotta.

Tűz. Oszivácon múlt vasárnap Sztanin-kov Pál házában tűz ütött ki s mielőtt segítség érkezett, az egész ház a pusztító elem martalékává lett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen.

A szamár és a természet-tudósok. Nemrégiben egy természetvizsgáló társaság járt a Hortobágyon. Megtekintették a gulyát, ménest, szerették volna látni a délibábót s alkonatkor egy karám közelében állapodtak meg. Mikor nekikészülnek a pihenésnek, előlép a juhászbojtár s tisztesség-tudóan megemelve kalapját, így szól:

— Ajánlom az uraknak, siessenek a Béka-csárdába, mert itt nemsokára zivatar lesz. Ha pedig az itt éri az urakat, akkor megemlegetik a Hortobágyot!

A tudósok nagyot bámultak.

— Hogyan? — kérdi az egyik — hiszen felhőnek sehol semmi nyoma!

— Kérem — mondta a bojtár — a szamár beállott a karámba.

— És ez mit jelent?

— Ez biz zivatart jelent.

Nagyot nevettek rajta. Előszedték a tarisznyáikat és tőzegtűz mellett szalonnát kezdtek piritani. Ez alatt észrevétlenül sötét felhők tolokodtak az égboltra. Néhány perc alatt beborult, aztán dörgött, esattant, esett — a tudós társaság pedig dideregve állott a szakadó záporban. A juhász kifordított subája alól kárörvendően mosolygott.

Elállott a zivatar és nagy lett a csend. A tudomány egy kicsit csődöt mondott megint — ezt érezte mindenki. Végre megszólalt az egyik természet-tudós:

— Menjünk innen — mondta — mert ez furesa vidék. Itt a szamár nem szamár, hanem természet-tudós, a természet-tudós pedig nem természet-tudós, mert a szamár lévén a természet-tudós, a természet-tudós a — szamár. Szólt és elballagott.

Pályázat amatőr-fényképekre.

A Magyar Turista Egyesület Egyetemi Osztálya tudvalevőleg pályázatot hirdetett kizárólag hazai vidéket, természeti vagy történelmi nevezetességű tájat, emléket ábrázoló vagy a magyar faji népeletet, szokásokat, továbbá a magyar diákeletet jellemző tárgyú amatőr-fényképekre. A pályázatban a hazai főiskolák minden hallgatója, illetőleg e főiskolák keretében fennálló ifjúsági egyesületek minden tagja részt vehet. A pályadíj: öt drb tizkoronás arany, másodiknak három darab, harmadiknak két darab arany, azonkívül elismerő oklevelet kap a további tiz legjobb kép beküldője. Az egyesület elnöksége ez uton is értesíti a pályázatban résztvenni kívánókat, hogy a pályaművek szeptember hó 1-től október hó 1-ig küldhetők be az egyesület titkársága címére. IV., Központi Egyetem. A beérkezett pályaműveket kiváló amatőr-fényképészeink és művészeink közül felkérendő zsüri fogja felül bírálni, melybe az egyesület a maga részéről Karafiáth Jenő dr. tb. elnököt, Zsitvay Tibor elnököt és Speidl Zoltán dr. főtitkárt küldte ki. Elkészett pályaművek figyelembe nem vétetnek. A pályadíj csak a fenti feltételeknek mindenben megfelelő abszolút becű és másutt még nem díjazott műnek adatik ki.

Szerkesztői üzenetek.

K. M. Bezdán. Közbejött akadályok miatt az utazás elmarad. Baján át Mohácsnak. Legközelebb igénybe vesszük.

Közgazdaság.**Széna, szalma, takarmány.**

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában kevés behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.20—2.70, muhar 2.80, alomszalma 1.50, zsupszalma 1.80, szecska 2.25, kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.60—2.75, préselt szalma 1.40—1.60 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 6.30—6.60, tengeri 6.50, rozs 6.20, árpa 6.00—6.25 kor. 50 kilónként.

HIRDETÉSEK.**Kosztos leányok.**

Jobb házból való leányokat előkelő családnál, ahol a társalgás perfektül magyarul és németül folyik, nemkülönben zongora is áll rendelkezésre, teljes ellátásra felvesz.

Bővebbet **Giffinger Antal** Ujvidék, Petőfi-utca 6. sz. 6-3

3371/1906.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegye bajai járásához tartozó Vaskút községben leköszönés folytán üresedésbe jött községi irnoki állásra pályázatot hirdetek.

Az állással előleges havi részletekben felvehető 600 kor. fizetés jár.

Pályázati határidő: **1906. évi augusztus hó 25.**

Baja, 1906. augusztus 7-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Mentényi Sándor,

tb. főszolgabíró.

3-1

1443/1906. szám.

Pályázati hirdetmény.

Paripás község képviselőtestületének 51/1906. jkvi. számú határozata alapján a községi irnok 10 havi szabadsága idejére helyettes irnoki állásra pályázatot írok ki.

Javadalmazás havonta 60 korona.

Pályázati kérvények szabályszerűen felszerelve **folyó hó 30-ig** hozzám küldendő.

Az állás folyó évi szeptember hó 1-én foglalandó el.

Paripás, 1906. augusztus hó 11-én.

Szalay József,

jegyző.

2-1

3650/kig. 1906.

Pályázati hirdetmény.

Liliomos községben üresedésbe jött irnoki állásnak betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben évi 800 korona.

Az irnok a végrehajtói teendőket is köteles végezni. A szerb vagy tót nyelv bírása igazolandó.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket **f. évi augusztus hó 31-ig** hozzám annál is inkább nyujtsák be, mivel a később érkezők figyelmen kívül hagyatnak.

Hódság, 1906. július 31-én.

Rumbach Lajos,

tb. főszolgabíró.

3-2

Hungária fürdő**Nyári idény.**

Mindennap reggeli 5 órától kezdve esti 8 óráig a nagyközönség

rendelkezésére áll.

Gözfürdő:

Urak részére

mindennap délelőtt 11 óráig esütörtök kivételével, kedden és szombaton délután is.

Hölgyek részére

hétfőn, szerdán és pénteken d. u. fél 5 óráig, valamint esütörtökön délelőtt 11 óráig.

Zuhany:

Csak urak részére mindennap d. u. 5—8 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

A nagy medencébe állandóan friss víz folyik.

2117/1906. szám.

Hirdetmény.

Csonoplya község képviselőtestülete 39/ex 1906. számú véghatározatával egy új templomi **toronyóra** beszerzését határozván el, felkéretnek az érdeklődők, miszerint annak felállítása iránti ajánlataikat a műszaki leírás és költségjegyzék kapcsán **folyó hó 25-ig** Csonoplya község előljáróságánál nyujtsák be.

Csonoplya, 1906. augusztus 8-án.

Deák Andor,

jegyző.

Kopping Adám,

bíró.

2-2

! ÜZLETELADÁS!

Zomborban a Posta-utca 1. sz. alatti 28 év óta fenálló **fodrász- és borbély-ÜZLETEMET,** mely nagy üzletkörrel bir, egészségi okok miatt teljesen jókarban levő felszereléssel együtt szabad kézből eladom. Megjegyzem, hogy közvetlen szomszédságomban az „Elefánt“-szálló és a Falacione-féle gőzfürdő van. Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

„VESZELOVSKY SÁNDOR“
fodrász- és borbélymester. 3-2

3343/1906.

Pályázati hirdetmény.

A járásomhoz tartozó Bátmonostor község közutjainak törzskönyvezési munkálataira pályázatot hirdetek.

A szokásos és az 1890. I. t. c. 69. §., továbbá a 43110/K. M. 1893. számú rendelet és Bács-Bodrog vármegye 610/1897. számú szabályrendeletben előirtakon alapuló felételeken kívül kikötöm még, hogy a felülvizsgálati költségeken kívül — minden néven nevezendő kiadás vállalkozót terheli.

Írásbeli vagy szóbeli ajánlatok hozám legkésőbb **f. évi szeptember hó 1-ig** nyujtandók be.

Baja, 1906. évi augusztus hó 6-án.

Főszolgabíró szabadságon:

Mentényi,

tb. főszolgabíró.

Egyéves önkénteseknek,

valamint **TÜZOLTÓKNAK** egyenruhát teljes felszereléssel, továbbá mindennemű egyen- és polgári ruhát jutányosan készít, illetve szállít, valamint javításokat olcsón : : és pontosan elfogad : :

KNIPL JÁNOS,

6-4 polgári és egyenruha szabó.

ZOMBOR,

Bajai-utca a nagy szerbtemplom mellett.

1061/1906. szám.

Árverési hirdetmény.

Vaskut község, mint erkölcsi testület tulajdonát képező s a vaskuti 1800. sz. betétben irt s a vármegyei törvényhatósági bizottságnak 31308. alisp. 1471. jkv. 1906. sz. véghatározatával eladni engedélyezett 14 hold á 1600 □ öl összterülettel bíró, 74 parcellában kihasított házhely a község közvetlen közelében a helyszínen nyilvános önkéntes árverésen a következő feltételek mellett fognak eladni:

1. A fenti ingatlanok örök ároni eladása céljából az árverés **1906. évi augusztus hó 26-án délután 2 órakor** kezdődőleg a helyszínen fog megtartatni s azon csakis szóbeli ajánlatok fogadlatnak el. Kedvezőtlen eredmény esetén új árverés fog tartatni.

2. Minden házhely külön-külön kerül árverés alá.

Egy házhely kikiáltási ára 100 kor.; amelynek megfelelőleg 10% bánatpénz az árverés megkezdése előtt az árverést vezető községi bíró kezéhez fizetendő le. — A kikiáltási áron aluli házhelyek el nem adhatók.

3. Egy vevő csak egy házhelyet vehet meg.

4. Minden vevő köteles az általa megvett házhelyet 2 év alatt beépíteni.

5. A vételár 3 (három) egyenlő részletben fizetendő le a községi pénztárba és pedig:

a) az árverés befejezésekor a vételár $\frac{1}{3}$ része;

b) az árveréstől számított 1 év múlva a vételár $\frac{1}{3}$ része;

c) az árveréstől számított 2 év múlva az utolsó $\frac{1}{3}$ rész, amelybe a bánatpénz is be fog tudatni.

6. Az árverés költségei és az ügylethől folyó írásdíjak, bélyegköltségek, átadási illetékek, szóval az összes költségek a legtöbbet ígérő árverezők, illetve vevők által fedezendőek.

7. Az árverés a legtöbbet ígérő vevőre azonnal kötelező, a községre nézve pedig csak az illetékes felsőbb hatóság jóváhagyása után válik kötelező erejűvé.

8. Ha valaki fizetési kötelezettségének meg nem felel, a községnek vételi előjoga biztosított; ezen esetben a község azt újból elárverezi, az első vevő kárára és veszélyére.

Vaskut, 1906. augusztus hó 9-én.

Szathmáry József. **Kling Lőrinc,**
jegyző. bíró.

4267/1906. sz.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Kerény községben halálozás folytán üresedésben lévő 600 kor. havi előleges részletekben kiszolgáltatandó évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot nyitok és felhívom ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám **f. évi szeptember hó 15-éig** terjesszék be.

Zombor, 1906. augusztus hó 6-án.

Müller,

tb. főszolgabíró.

2—1

160. szám.

rév 1906.

A zombori m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

Hirdetmény.

3—2

Közhirre tétetik, hogy a zombori kir. pénzügyigazgatóság a titeli kincstári hajóhidnak, a hozzá tartozó jogositványok és ingatlanokkal való bérbeadása iránt nyilvános árlejtést hirdet, mely Titel községben az ottani kir. adóhivatal hivatalos helyiségében *folyó évi szeptember hó 17-én d. e. 10 órakor* fog megtartatni az alábbi módozatok mellett:

1. Az államkincstár a legtöbbet ígérőnek bérbe adja a titeli hajóhidat és az evvel kapcsolatos révvámjogot, a titeli kir. adóhivatalnál közszemlére kitett bérleti szerződési mintában részletezett feltételek mellett 1906. évi október hó 1-én kezdődő kilencz (9) évre.

2. Az ajánlati tárgyalás írásbeli és utána szóbeli. Kikiáltási ár a szóbeli ajánlati versenynél 10000 kor. Az írásbeli ajánlatok csak az esetben vétetnek figyelembe, ha az a titeli kir. adóhivatalnál az árlejtési tárgyalást megelőzőleg benyújtott ajánlathoz 1000 kor. bánatpénz, illetve megfelelő értékű óvadékképes értékpapír vagy állampénztári letét-nyugta van mellékelve, valamint a szóbeli ajánlati versenyben csak azok vehetnek részt, kik a tárgyalást megelőzőleg a megállapított bánatpénzt a tárgyalást vezető tisztviselő kezéhez letették. A legelőnyösebb ajánlattevő bánatpénze, pénztári elismervény ellenében a titeli kir. adóhivatalnál letétbe helyeztetik, míg az ajánlati tárgyalásban résztvevő többi árverelőknél a bánatpénz azonnal visszaadatik, mit az illetők a tárgyalási jegyzőkönyv aláírása által elismernek, illetve nyugtáznak.

3. A bérbeadó államkincstár fentartja magának, hogy az ajánlati tárgyalás eredménye felett határozzon és a bérletet a legelőnyösebb ajánlattevővel csak az esetre kösse meg, ha az illetőnél elégséges biztosítékot talál, hogy a bérleti viszony az üzem megzavarása nélkül a bérlet tartama alatt zavartalanul fentartható lesz.

4. Minthogy a bérlet részletes feltételei eltérnek az eddigi módozatoktól, ennél fogva az ajánlattevőknél feltételeztetik, hogy a kötendő bérleti szerződés összes részleteit alaposan ösmerik. Mivégből intézkedett a pénzügyigazgatóság, hogy a szerződési minta a titeli és zombori kir. adóhivataloknál, valamint a kir. pénzügyigazgatóságnál (I. ügyosztály) betekinthező legyen, egyszersmind annak nyomtatott példányai, mely mintában foglalt pontozataiktól eltérés semmi szín alatt nem engedtetik meg, az érdeklődők által külön is megszerzethetők és tanulmányozhatók legyenek, ehhez képest a szerződési minta, a nyomtatási költségek, példányonként egy korona megtérítése mellett, a titeli és a zombori kir. adóhivatalok pénztárainál bárki által megszerzethető.

Zombor, 1906. évi augusztus hó 6-án.

POPP GYÖRGY,
pénzügyigazgató.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy a

karánsebesi kályhagyárat

megvettük, s azt itt **Zomborban** még ez év folyamán üzembe helyezzük.

Vételünkkel azon szerencsés helyzetbe jutottunk, hogy **200 darab szép, jó és olcsó kályhát** a legkülönbözőbb színben, nagyságban és mintában ajánlhatunk a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Kályháink a legjobb minőségű **tűzálló agyagból**, elsőrendű versenyképes minőségben készülnek.

Értesítjük a nagyérdemű közönséget arról, hogy az **agyagiparhoz** tartozó bármely megrendelést elfogadhatunk és azt a **legpontosabban** teljesíthetjük.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, s jelenlegi mintaraktárunkat (Flórián-utca 14. sz., Bittermann-féle ház) megtekintésre ajánlva

maradtunk tisztelettel

Ugry Mihály és Fia.

10—7

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM: 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.